

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Jubilea a zprávy

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 39 (1994), No. 6, 355--[356a]

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139551>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1994

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

jubilea zprávy

MARCEL JOSÍFKO — 70 LET

V období vánoc oslaví v plné svěžesti 70 let RNDr. Marcel Josífk, kterého znají starší absolventi studia pravděpodobnosti a matematické statistiky a celá řada vědeckých pracovníků z oblasti lékařství, biologie a sociologických oborů.

Dr. Josífk se narodil v rodině poštovního úředníka a před válkou začal studovat na gymnáziu, které v době války úspěšně dokončil. Už během gymnaziálních studií měl zájem o matematiku, a tak po skončení války se zapsal na přírodovědecké fakultě na studium matematiky. Tam se záhy seznámil i s oborem počtu pravděpodobnosti a když se stal pomocnou silou na katedře Prof. Schönbauma, začal se zabývat matematickou statistikou a pravděpodobností a jejími aplikacemi. Po dokončení studia v roce 1949 jako jeden z několika málo absolventů získal v tu dobu platný akademický titul magister matematiky, který byl udělen všehovšudy asi 15ti absolventům studia matematické statistiky na Karlově universitě; po půl roce bylo udělování tohoto titulu zrušeno. MgMat. Josífk nastoupil od začátku školního roku 49–50 na přírodovědeckou fakultu jako asistent na katedře matematické statistiky a pravděpodobnosti. V rámci reformy vysokých škol v roce 1950 se stal pracovníkem matematicko-fyzikální fakulty UK, kde jako odborný asistent pracoval až do března 1968. Z té doby si ho pamatují studenti matematické statistiky jako výborného pedagoga, který se vedle statistické teorie zajímal i o její aplikace zejména v biologických a lékařských vědách. V přednáškách kladl důraz zejména na pochopení principů statistického uvažování. To byl jeden z faktorů, které činily jeho způsob výkladu srozumitelný a zajímavý. Při svých přednáškách matematické statistiky i ve svých skriptech uplatňoval již od 50. let moderní přístup k teorii odhadu a testování

hypotéz, a to nejen po stránce věcné, ale i po stránce formální, kdy jako jeden z prvních běžně využíval maticového značení ve svém výkladu. Jedním z plodů tohoto zájmu bylo jeho spoluautorství knížky „Statistické metody v experimentální medicíně“, vydané v roce 1962. V roce 1968 přešel na pedagogickou fakultu UK a od začátku r. 1969 nastoupil na uvolněné místo asistenta katedry speciálního lékařství a organizace zdravotnictví lékařské fakulty. Po neshodách s tehdejšími politicky dosazeným vedoucím katedry přešel od 1. března 1977 na pracoviště matematické statistiky a programování Institutu hygieny a epidemiologie (nyní Státní zdravotní ústav), kde pracoval až do odchodu do důchodu po roce 1990.

Své pedagogické schopnosti uplatňoval dr. Josífk v 70. letech i na pedagogické fakultě UK a pak v 80. letech na přírodovědecké fakultě UK, kde nejen přednášel studentům matematickou statistiku, ale i aktivně spolupracoval na odborných úkolech pracovníků školy i studentů. Skripta, která publikoval na všech fakultách, kde působil, dokládají v písemné formě jeho pedagogické umění. V centru jeho vědeckého zájmu vždy byly aplikace matematické statistiky v přírodních vědách. V této oblasti se věnoval zejména problémům transformace pozorovaných náhodných veličin z hlediska normalizace jejich rozložení i z hlediska optimalizace jejich diskriminační síly.

Dr. Josífk byl po dlouhá léta aktivním činovníkem Jednoty českých matematiků a fyziků, na jejíž půdě aktivně rozvíjel oblast matematické statistiky a pravděpodobnosti.

Já sám jsem se s dr. Josífkem setkal poprvé jako student, když jsem asi třikrát navštívil jeho seminář o aplikaci statistiky v biologii. Jako původní posluchač fakulty speciálních nauk jsem totiž dr. Josífka za učitele neměl. Už na těchto třech seminářích, stejně jako mnozí jiní, jsem poznal jeho výborné pedagogické schopnosti — uměl se studenty navázat velmi dobrý vztah a hlavně přednášet jasně, srozumitelně a zajímavě. Tyto jeho schopnosti jsme využili a dobře poznali během mnoha let, kdy na našem pracovišti ve Státním zdravotním ústavu vedl interní semináře z biometrie a matematické statistiky. Obdivuhodná byla i jeho schopnost navázat

úzký pracovní styk a získat, jak porozumění, tak důvěru lékařů a biologů, na jejichž úkolech s nimi spolupracoval a také mnoha dalších, kteří k němu přicházeli v hojném počtu na konzultace o tom, jak by měli využít statistických metod ve své práci.

Své schopnosti jasně vyložit statistickou metodologií i širšímu lékařskému a biologickému publiku využíval již v padesátých letech, kdy spolu se svým nejlepším přítelem a spolužákem z vysoké školy Dr. MgMat. Vladimírem Malým, vedl kursy biologické statistiky při tehdejší vědecko-technické společnosti. Jejich přátelství trvá dodnes a o osobnosti dr. Josífka svědčí i obětavost věnovaná rodině dr. Malého po jeho emigraci do Švýcarska v roce 1969.

Výrazným povahovým rysem dr. Josífka byla vždy jeho skromnost. Už i akademický titul RNDr. mu byl udělen v podstatě proti jeho vůli díky jeho dlouholetým přátelům a spolupracovníkům z katedry matematické statistiky a pravděpodobnosti Matematicko-fyzikální fakulty UK. Obdobně mu byla i nabídnuta obhajoba vědecké hodnosti kandidáta věd formou rozpravy, dr. Josífko však tuto nabídku odmítl pod záminkou, že by ho to zavazovalo k většímu pracovnímu úsilí při výchově mladých odborníků. O lichosti této záminky svědčí to, že až do nedávné doby se aktivně účastnil zadávání a vedení diplomových prací studentů a byl členem zkušební komise při obhajobách diplomových prací na Matematicko-fyzikální fakultě.

Velikou zálibou dr. Josífka byla a je hudba. V mládí a ještě jako fakultní pracovník hrál aktivně na violoncello a celý život se živě zajímal o vše, co se v hudebním světě dělo. Druhou zálibou dr. Josífka je pak jeho venkovská chalupa v Dědově, kde trávil a tráví v aktivní práci svůj volný čas.

Velmi rád bych uvedl aspoň částečně informace o publikační činnosti dr. Josífka. Víím, že je autorem a spoluautorem velikého množství publikací včetně skript, ale nepodařilo se mi nikde získat jejich soupis. Jsem však přesvědčen, že všichni, kdo jubilanta, dr. Marcela Josífka znají, budou souhlasit s tím, že se ve svém životě zasloužil nebývale jak o rozvoj matematické statistiky a její výuku, tak zejména o její propagaci a aplikaci v biologických

a lékařských vědách. Za to zaslouží nás dík a blahopřání k jeho životnímu jubileu.

Ing. Zdeněk Roth, CSc.

ČESKO-SLOVENSKÁ KONFERENCE „GRAFY '94“ V BRNĚ

Společné konference Čechů a Slováků zabývajících se teorií grafů a kombinatorikou mají svou tradici již třicet let a je potěšitelné, že pokračují i po rozdělení státu. Letos se takováto konference konala v Brně, v budově velitelské a štábní fakulty Vojenské akademie. Pořadatelé byly brněnská pobočka JČMF, katedra matematiky Vojenské akademie a katedra algebry a geometrie přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Organizační výbor tvořili doc. RNDr. ANNA SEKANINOVÁ, CSc., a RNDr. VLADIMÍR VETCHÝ, CSc.

Účastníci se sjeli z Bratislavy, Brna, Košic, Liberce, Plzně, Prahy, Prešova a Trnavy. Z „opravdové ciziny“ byl jeden účastník — prof. dr. GÜNTER SCHAAR z Báňské akademie ve Freibergu v Německu. Bohužel počet účastníků ve srovnání s dřívějšími lety znatelně poklesl na pouhých dvacet jedna.

Konaly se tyto přednášky (v časovém pořadí):

BOHDAN ZELINKA: *Některé varianty dominantního čísla grafu.*

JOZEF FIAMČÍK: *Hranové farbenie 4-valentných máp.*

ZDENĚK RYJÁČEK: *Číslo nezávislosti v grafech bez $K_{1,r+1}$.*

SOŇA PAVLÍKOVÁ: *Graf s minimálním duálním indexom.*

STANISLAV JENDROL: *Kombinatorické vlastnosti konvexných mnohostenov.*

MIRKO HORŇÁK, STANISLAV JENDROL: *Špeciálne zafarbenie oblastí rovinných grafov pravidelných stupňa 4.*

GABRIEL SEMANIŠIN, PETER MIHÓK: *Krátanie dedičnými vlastnosťami grafov.*

GÜNTER SCHAAR: *Powers of digraphs and their Hamiltonian circuits.*

MIROSLAV FIEDLER: *Mooreova-Penroseova involuce v třídě simplexových grafů.*

ROMAN SOTÁK, MIRKO HORŇÁK: *Asymptotické správanie sa pozorovateľnosti kocky dimenzie n.*

FERDINAND GLIVIAK: *Vzdialenosť v orientovaných grafoch.*

VLADIMÍR VETCHÝ: *Čtvorec metricky pravidelných grafů.*

BOHDAN ZELINKA: *Mediánové vlastnosti grafů.*

GÜNTER SCHAAR: *Special numbering of hypergraphs.*

Dále se konala diskuse o neřešených problémech z teorie grafů. Tyto problémy budou jako vždy rozmnoženy a rozesílány účastníkům.

Konferenci navštívil prorektor Vojenské akademie plk. doc. ing. VLADIMÍR ČECH,

CSc., a zodpověděl některé dotazy, které se týkaly této školy.

Pořádal se zájezd do zámků v Lednici a ve Valticích a do historického centra města Mikulova. Na společenském večeru v sále Vojenské akademie zazněla jako obvykle hymna teorie grafů a přednáška prof. E. C. HAMMERSTEINA, tentokrát na téma *Aplikace teorie grafů ve vojenství.*

Pořadatelům patří dík za zdařilou konferenci. Lze jen doufat, že se účastníci opět sejdou — a ve větším počtu — příští rok, kdy by pořadatelem konference měly být Košice.

Bohdan Zelinka